

TITO in maj

Mesec maj v letu 1977 je bil sončen in svetel, ves v cvetju prebujejene pomladi. Kako naj bi bil drugačen, saj je bil ta pomladni mesec od nekdanjega simbol vigradi in znanilec prihajajoče nove dobe v letu. Že dolgo je tega, več kot stoletje, ko so si proletarci vseh dežel prvič pripeli v tem mesecu v gumbnice rdeče cvetove in proslavljali svoj, delavski praznik.

Množicam častilcev 1. maja se je že v rani mladosti pridružil mladenič, ki je sam stopil na čelo vsega jugoslovanskega in kasneje tudi tretjega — neuvrčenega sveta. Bil je največji sin jugoslovanskih narodov, začetnik revolucije, znanilec lepših časov in voditelj ljudstev Jugoslavije — naš Josip Broz-Tito.

Tiste pomladi 1977 smo s pesmijo v Dražgošah tovariša Tita pozdravili tudi pevci okteta Jelovica. Kot da je bilo to večeraj, tako se nam je vtisnilo v spomin nepozabno popoldne, predvsem tisti trenutek, ko se nam je z lahkotnim korakom približal na Urbanovem dvorišču in nam vsem prijateljsko segel v roke. Morda je bil stisk njegove roke še zato toplejši, ker nas je predsednik škofje-loške občine predstavil kot pevce okteta lesne industrije Jelovica. Kot ljubitelju, to se je takoj videlo, petja, so se mu ust-

nice in lica takoj raztegnile v nasmeh, kot bi hotel reči — danes pa bomo prepevali. Predstavili smo se mu vsi po vrsti in pri vsakem imenu je pozorno opazoval vsak obraz posebej, kakor da si hoče vsakega zapomniti.

Tito je zatem vstopil v Urbanovo hišo. Po običaju se je najprej rokoval z Urbanovo mamo in hčerjo, zatem pa je skupaj z ostalimi visokimi gosti sedel za kmečko mizo. V sobo smo vstopili tudi okteto in mu najprej zapeli slovensko narodno Sem se rajtal ženiti ter revolucionarno pesem Konjuh planinom. Prav ob slednji sem imel občutek da je še nikdar do takrat nismo zapeli z večjim zanosom. Tito je vzel v roke čašo, pa tudi ostali sodelavci, in nam nazdravil. Ko smo zatem zapeli zagorsko Peharček moj, so se Tito orosile oči. Potem pa smo se lahko še prepričali, da res drži, da je imel predsednik Tito od slovenskih pesmi najrajši tisto o deklici, ki je prala pleničke pri mrzlem studencu, saj jo je sam začel peti in seveda smo mu člani okteta takoj priskočili in skupaj smo zapeli to njegovo najljubšo pesem.

Tito je prav rad potem zapisal v kroniko našega okteta posvetilo: »Za vaše zelo lepo prepevanje se vam zahvaljujemo.« Pod njim so se podpisali še osta-

li gostje, med katerimi je bil najbolj navdušen poslušalec našega petja Edvard Kardelj. Oktet Jelovica je potem predsedniku Titu podaril sliko Škofje Loke, delo slikarke Dore Plestenjakove.

Kasneje smo pričakali predsednika Tita na dvorišču, da bi se z nami slikal. To je prav rad storil in med ropotanjem kamer in aparatov se je nenadoma zaslislal Titov glas: »Sinoči sem na vasi bil, na onem kraj poto-

ka...« Za njim je takoj poprijel Edvard Kardelj in seveda potem še mi okteto. Srečanje smo potem zaključili še s pesmijo Pobratimja, na kar nam je naš ljubi gost še poslednjič segel v roke.

Tedaj se tega nismo zavedali, zato pa vemo sedaj, tri leta kasneje. Prav tako je bil letos maj, le da tokrat turoben, pust in neprijazen, saj nam je vzel našega Tita. Narava je jokala in pozabila trositi cvetove, čisto drugače, kot majske dneve preteklih let. Maj je bil, ko se je Tito rodil, v maju je kasneje slavil delavski praznik, maj je prinesel svobodo leta 1945, in maj je s Titom postal naš mesec mladosti. Tito bo živel v zgodovini, pa čeprav ni bil njen proizvod, temveč je bil tisti, ki jo je ustvarjal in ji tudi vtisnil samosvoj pečat v obliki svojih nesmrtnih del, zaradi katerih bo nedvomno postal slej ko prej največja osebnost dvajsetega stoletja. Tito je bil Matija Gubec moderne dobe in Ilija Gregorič v najtežjih dneh revolucije. Bil je Marx jugoslovanskih narodov in Leninov glasnik. Bil pa je tudi kmet, proletarec, vojak, športnik, delavec, humanist in znanstvenik, ki se je boril za preporod sveta.

Posebej pa bo Tito živel v pesmi, ki jo je sam tako neizmerno ljubil, zato ga bodo usta naših bratskih narodov vedno opevala in skupaj z njim bomo v pesmi in delu živeli in umirali, saj je Jugoslavija Tito in Tito je Jugoslavija.

Franc Jenko

Rezultati prvega tromesečja ugodni, vendar ne povsod

V prejšnji številki smo člane kolektiva le delno seznanili z rezultati poslovanja prvega tromesečja. Ker je tromesečje za nami, si sedaj lahko nekatere rezultate podrobneje ogledamo, predvsem s številskimi ter na osnovi njih naredimo globalno oceno poslovanja prvega tromesečja.

Že v naslovu je nakazano, da so rezultati prvega tromesečja ugodni, skoraj lahko rečemo nad pričakovanjem. Vendar to velja le, če ocenjujemo rezultate celotne delovne organizacije, kajti ne moremo trditi, da so rezultati ugodni in enaki po vseh TOZD. Kot bo kasneje razvidno, so rezultati zelo različni in so po posameznih TOZD precejš-

nja odstopanja, predvsem glede na ustvarjene rezultate po delavcu.

Se enkrat se je potrebno spomniti, da je leto 1980 stabilizacijsko leto, da se gospodarstvo odvija v zaostrenih pogojih, da smo z akcijskimi ukrepi ekonomske stabilizacije skušali zagotoviti dosledno izpolnjevanje in uresničevanje planskih ciljev, kot tudi racionalnejše poslovanje z vsemi mogočimi varčevalnimi ukrepi, kar bi imelo v končni fazi cilj — izboljšanje poslovnih rezultatov in nena zadnje, kolikor toliko normalne osebne dohodke. Ne smemo pozabiti na dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razpore-

(Nadaljevanje na 2. strani)

REZULTATI PRVEGA TROMESEČJA UGODNI, VENDAR NE POVSOD (Nadaljevanje s 1. strani)

janja dohodka v letu 1980, ki regulira osebne dohodke le na osnovi doseženih rezultatov.

TOZD TRGOVINA DOSEGLA NAJBOLJSI REZULTAT

Kako je bilo v naših TOZD?

Že uvodoma je omenjeno, da so na nivoju celotne delovne organizacije doseženi dobri rezultati, lahko bi rekli skoraj

nad pričakovanjem, kar predvsem velja za TOZD Trgovina in TOZD Primarna predelava lesa — senčila. Prav gotovo, da je le akumulacija tista, ki kaže v največji meri uspešnost poslovanja posamezne TOZD, seveda pri tem je potrebno upoštevati število delavcev, ki so to akumulacijo ustvarili. V prvem tromesečju je rezultat naslednji:

šif.	TOZD n a z i v	Dosež. akum./ delavca I—III 79	Dosež. akum./ delavca I—III 80	Indeks I—III 1979 = 100
1	Primarna predel. lesa-senč.	21.046	31.853	151,35
2	Proizvodnja oken in vrat	11.986	14.425	120,35
3	Proizvodnja oken Jelobor	20.103	10.041	49,95
4	Gradnja mont. objektov	—	1.719	—
5	Trgovina	4.409	6.003	772,10
	Delovna organizacija	8.273	16.021	183,66

Vendar je pri ustvarjeni akumulaciji treba povedati, da je del akumulacije na TOZD Gradnja montažnih objektov in TOZD Proizvodnja oken in vrat ustvarjen skozi prodajo deviznih pravic in na račun razlik v planskih cenah, sicer bi bili rezultati na navedenih TOZD slabi. Enako razmerje bi dobili, če bi primerjali ustvarjeni dohodek na zaposlenega delavca. Če bi prikazali uspešnost posameznih TOZD v I. tromesečju, je lestvica naslednja:

1. TOZD Trgovina
2. TOZD Primarna predelava lesa — senčila
3. TOZD Proizvodnja oken Jelobor
4. TOZD Proizvodnja oken in vrat
5. TOZD Gradnja montažnih objektov

Predno bi analizirali vzroke takih rezultatov, bi prikazali še nekatere podatke, da bo razumevanje lažje.

Celotni prihodek je bil dosežen 82 %, v primerjavi z letom 1979 istega obdobja pa je višji za 32 %, seveda s tem, da je bil različno dosežen po posameznih TOZD. Direktne materialne stroški so bili doseženi v primer-

javi s planom 71 %, v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta, pa so narasli za 33 %, kar seveda gre predvsem na račun stalnega rasta cen osnovni surovini žaganem lesu in drugim pomembnejšim repromaterialom.

Indirektni materialni (režijski) stroški so bili doseženi 108 %, kar kaže, da se ne ponašamo povsod in v celoti stabilizacijsko. Pri tem so nihanja zelo velika od doseženih 128 % v TOZD Proizvodnja oken Jelobor do 81 % v Trgovini, katera se je dejansko na tem področju ponašala stabilizacijsko, kar je seveda tudi eden od vzrokov tako ugodnih rezultatov v tej TOZD. Za 5 % so se povečale tudi poslovne in samoupravne obveznosti, kar je tudi delno vplivalo na rezultate. Navedeni podatki veljajo predvsem za delovno organizacijo, razume pa se samo na sebi, da so po TOZD zelo različni.

Ker nam Zakon o združenem delu narekuje, da je potrebno vsake tri mesece prikazati nekatere kazalce uspešnosti poslovanja, iz katerih je najbolj razvidna slika uspešnosti določenega obdobja, so v naslednji tabeli prikazani rezultati za delovno organizacijo, ki jih je dosegla v I. tromesečju.

Kazalci 140. člena zakona o združenem delu	Doseženo I—III 79	Doseženo I—III 80	Indeks 79 = 100
Dohodek/delavca	48.961	69.387	142
Doh./povpr. uporab. posl. sred. × 100	13,75	15,80	115
Čisti dohodek/delavca	35.645	50.183	141
Akumulacija/dohodek × 100	14,93	17,75	119
Akumulacija/čisti dohodek × 100	20,51	24,54	120
Oseb. doh. + skup. poraba/del./mes.	9.813	12.622	129
Čisti OD/delavca/mesec	5.784	7.599	131
Akumul./povpr. uporab. posl. sred.	2,05	2,81	137

Iz vsega opisanega lahko napravimo naslednji zaključek o uspešnosti poslovanja v I. tromesečju:

Vsi kazalci kažejo vidni napredek v doseganju poslovnih rezultatov v I. tromesečju letošnjega leta, če jih primerjamo z istim obdobjem preteklega leta, prav nikjer ni nazadovanja in smo s takimi rezultati lahko zelo zadovoljni, seveda tako

stanje velja le za celotno delovno organizacijo. Potrebno pa je le povedati, da sta dve TOZD, in to TOZD Proizvodnja oken in vrat in TOZD Gradnja montažnih objektov, v tem obdobju dosegli nič kaj dobre rezultate, ki ne kažejo napredka, v nasprotju s TOZD Trgovina in TOZD Primarna predelava lesa — senčila, kjer so doseženi rezultati nad pričakovanji.

Kako izpolnjujemo program stabilizacije? Verjetno nam je še vsem dobro poznano obdobje januar-februar letošnjega leta, ko smo analizirali rezultate preteklega leta, predvsem pa predvidevali poslovne aktivnosti za tekoče leto. Ker so vse napovedi predvidevale, da bo letošnje leto težko, da bo le z največjo muko in vsestranskimi naporimi mogoče doseči vsaj neke primerne rezultate, je tudi naša delovna organizacija z vsemi TOZD sprejela akcijski program ekonomske stabilizacije, s katerim si je zadala veliko odgovornih nalog na vseh nivojih, ki bi imele predvsem namen izboljšati poslovne rezultate in vplivati na splošno izboljšanje gospodarskega stanja, kar je tudi splošna družbena težnja.

Kot rečeno smo si s tem zadali velike in odgovorne naloge. Kaj lahko ugotovimo po preteku petih mesecev, saj gremo v zadnji mesec prvega polletja?

Najprej moramo ugotoviti, da je naše ponašanje do sprejetih obvez premalno odgovorno, sicer ne povsod, vendar moramo ugotoviti, da se ne izpolnjujejo povsod osnovne naloge, katerim smo dali največjo težo v akcijskem programu, to je izpolnjevanje plana. Že po preteku treh mesecev se je ugotovilo, da se ponekod močno zaostaja za načrtom, tako na področju proizvodnje, kot prodaje, kar pa se je do preteka petih mesecev še poslabšalo. Če se omeni samo proizvodnjo termoton oken, kjer je izpad v petih mesecih največji, to predstavlja veliko škodo za TOZD in celotno DO, kajti vedeti moramo, da je akumulacija na tem izdelku še vedno dobra. Z večjo organiziranostjo, boljšo organizacijo in planiranjem, predvsem pa z večjo odgovornostjo do danih nalog, ki izvirajo iz plana, bi bil rezultat verjetno drugačen.

Prav tako v zadnjih mesecih prihaja do precejšnjega razkora med planom in realizacijo v prodaji montažnih objektov. Čeprav je iz plana poznana rastna dinamika prodaje montažnih objektov, kar pomeni, da so v sezonskih mesecih naloge precej večje, se tem nismo prilagodili in prodaja že močno zaostaja za planom. Seveda ima tako stanje lahko velike posledice na finančne rezultate prvega polletja.

Če sta zgoraj omenjena dva ključna problema, v katerih največ zaostajamo, moramo na drugi strani omeniti, da pa so v sklopu DO tudi TOZD, ki vestno izpolnjujejo naloge iz plana in akcijskega programa, torej se na vsej črti zavedajo svojih odgovornosti. Predvsem je potrebno omeniti v letošnjem letu TOZD Primarna predelava lesa-senčila in TOZD Trgovina. Že iz finančnih rezultatov prvega četrtletja je razvidno, da sta obe TOZD uspešno, lahko rečemo nadpovprečno gospodarili in, da tudi rezultati v naprej kažejo dobro. Seveda ne moremo reči, da so rezultati v celoti posledica njihovih zaslug, ker so po sredi tudi cene in drugi vplivi, vendar pa lahko rečemo, da je velik del teh rezultatov posledica bolj-

šega gospodarjenja ter odgovornega ponašanja do sprejetih obvez akcijskega programa ekonomske stabilizacije.

Ko analiziramo izpolnjevanje nalog akcijskega programa bi se dotaknili še nekaterih pomembnejših, ki se slabo izpolnjujejo, ki pa lahko v precejšnji meri vplivajo na rezultate.

Že dalj časa je v ospredju v naši DO vprašanje organiziranosti, predvsem na področju tehničnih služb, kajti od koga druga, kot od njih naj bo v največji meri odvisen tehnološki napredek in razvoj proizvodnje. Povsod ugotavljamo, da imamo zastarelo tehnologijo, slabe delovne pogoje, nerešene tehnološke postopke, težko in naporno delo, ki bi ga lahko z manjšimi inovacijami odpravili in bi na ta način preprečili marsikatero invalidnost, za katero ugotavljamo, da je največkrat posledica slabih delovnih pogojev. Kljub temu, da je bila to prioritarna naloga akcijskega programa, da je vprašanje še več kot dozorelo za rešitev, se stanje ne spreminja. Vzporedno s tem vprašanjem so bile predvidene tudi določene kadrovske spremembe, predvsem z namenom polno zaposlitve in vzpodbuditi strokovno oziroma celotno režijsko delovno silo. Prav vprašanje nerešene organizacije tehničnih služb je danes tisto, ki bi polno zaposlilo tehnični kader, ki se ga je precej nabralo vendar je brez delovnih nalog, čeprav jih je na pretek in so več kot potrebne reševanja. Če samo omenimo normiranje, katerega ustrezno reševanje bi znatno pripomoglo k boljši produktivnosti dela, predvsem pa na boljše izkoriščanje delovnega časa in s tem posredno na rezultate.

Področje stroškov je bilo tisto, mimo katerega nismo šli v akcijskem programu, kajti vsi se zavedamo, da tu obstoje rezerve. Toda naloga, ki smo si jo zadali, da so lahko večji le 5 % od planiranih iz leta 1979, se je izpolnila le pri TOZD Trgovina, vsi ostali — eni bolj, drugi manj — prekoračujejo stroške. Če je katero področje tisto, ki bi lahko največ pripomoglo k splošnemu varčevanju, je to področje režijskih stroškov, kajti ne smemo pozabiti, da je to splošno družbena težnja letošnjega »stabilizacijskega« leta.

Da je delovni čas slabo izkoriščen ugotavljamo že dalj časa. Verjetno, da za to obstoji največja krivda v slabi organizaciji in nedisciplini, tu smo si tudi zadali precejšnje naloge. Določeni premiki so tu bili predvsem na področju bolezni, katera je v letošnjem letu v bolj normalnih okvirih, vendar ne po vseh TOZD. Vendar pa na drugi strani ugotavljamo, da so se znižale izdelavne ure za 1 % predvsem na račun večje režije in drugih izpadov.

Omenjenih je le nekaj ključnih problemov, katerim smo dali v akcijskem programu največjo težo, ki pa se slabo oz. premalo odgovorno rešujejo. Verjetno še ni čas za celovitejšo analizo izpolnjevanja akcijskega programa ekonomske stabilizacije, da bo za to primernejši čas

po znanih rezultatih prvega polletja, vendar je smiselno, da že danes opozorimo na področja, kjer se problemi najmanj rešujejo, ki pa lahko največ vplivajo na naše rezultate. Potrebno je

pripomniti še to, da ne smemo pozabiti še na vedno zelo aktualni dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980, ki nam regulira osebni dohodek le na rezultatih našega dela. Vsako zastojanje za planom nas lahko v bodoče krepko udari po žepu, kar pa sigurno ni želja nikogar. Zato imejmo vedno pred očmi znano in tolikokrat izrečeno parolo: delati, delati in zopet delati.

Franc Ziherl

O četrtnih rezultatih poslovanja so prišli do izraza predvsem dosežki proizvodnje. Produktivnost je še vedno slaba, tako da tudi stabilizacijski program ne uspeva povsem tako kot je bilo zamišljeno. Podrobnejša analiza ob polletnih rezultatih bo zagotovo opozorila na največje vzroke, že sedaj pa je jasno tudi to, da predvsem starejši delavci, ki so že več let v Jelovici, delajo dobro, prav mlajšim pa še vedno precej primanjkuje do boljše delovne zavesti. Ta trditve je sicer narejena bolj »na pamet«, je pa ustvarjena takoj, ko tako mimogrede kdaj zaldeš v proizvodne obrate.

Prodaja doma dobro, izvoz slabo

V glasilu lahko preberete končno izračunane rezultate poslovanja v prvem četrtnem letu. Ker pa smo že v šestem mesecu naj vam na kratko predstavimo še rezultate poslovanja v petih mesecih predvsem na dveh področjih — prodaji izdelkov doma in na tujem. Oboje je nedvomno izrednega pomena za delovno organizacijo kot celoto.

Prva in naipomembnejša ugotovitev je, da konjunktura na domačem tržišču traja še naprej. Povpraševanje po izdelkih Jelovice je še vedno večje, kot pa je ponudba. To seveda velja za stavbno pohištvo, ki je tudi v celoti prodano že do septembra. Vsi izdelki narejeni letos so tudi prodani, poleg tega pa je temeljna organizacija trgovina prodala v tem času tudi izredno veliko izdelkov iz takomenovanega dopolnilnega programa, to je stavbno pohištvo LIP-a, Kalnika, Lika, Šipada in še nekaterih. Kar tretjino prodanih izdelkov je bilo v poslovalnicah iz tega dopolnilnega programa. Zato je temeljna organizacija tudi dosegla tako ugodne četrtnne rezultate, saj je treba vedeti, da prodaja domačih oziroma lastnih izdelkov pokriva stroške dela in poslovanja naših poslovalnic, z uslužnostno prodajo ostalim pa smo dosegli pomembno povečanje dohodka. Tako tudi lahko trdimo, da je bila določitev temeljne organizacije, da sprejme ta dopolnilni program upravičena.

Kako bo s prodajo od septembra naprej je sedaj nekoliko težje zapisati, verjetno pa ne bo

več tako dobra, kar že tudi opazimo v večjih mestih kjer je trend povpraševanja manjši, svoje pa bo opravila zagotovo do konca leta tudi stabilizacija gospodarstva, ki bo »pregretost« tržišča zagotovo ohladila.

Če smo lahko zapisali za stavbno pohištvo, da je uspešno v prodaji, pa tako ni s prodajo montažnih hiš. Posebej problematična je prodaja individualnim kupcem. Temeljna organizacija namreč še vedno kljub sanacijskemu programu ni opredelila svojega proizvodnega programa za letošnje leto. Posledi-

ca tega je, da kupcem praktično ne vemo kaj lahko ponudimo, ni prospektov in tako naprej. Izpad prodaje je tako precej velik in s tem se seveda tudi ne dosega prodajnega plana.

Se bolj problematičen pa je izvoz. Letos je bil zredno smelo načrtan in sicer naj bi se za vso Jelovico povečal za 300 %. Lani je Jelovica izvozila za 21 milijonov dinarjev izdelkov, letos naj bi jih za 65 milijonov. Po petih mesecih ugotavljamo, da je prodaja stavbnega pohištva taka kot je bilo načrtano, izredno problematičen pa je izvoz mon-

tažnih objektov. Od za vso leto načrtane prodaje 32 milijard dinarjev doslej ni bila uresničena niti desetina. Kako bo do konca leta je še težko zapisati, vendar bo zamujeno izredno težko nadoknaditi. Če to ne bomo uspeli, potem se nam v naslednjem letu ne obeta prav nič dobrega, saj vemo, kako se bo godilo tistim delovnim organizacijam, ki ne bodo uresničile svojih izvoznih načrtov in tudi ne bodo ustvarile svojih deviz. Nekaj pogovorov o izvozu montažnih objektov je sicer, vendar dokler ne bodo trdno sklenjeni velja, da bo prav izvozu v naslednjih mesecih potrebno posvetiti izjemno pozornost.

J. b.

Odslej bodo tudi kupci montažnih hiš, tako kot to dobe kupci stavbnega pohištva, v Jelovici lahko dobili posojilo za nakup montažne hiše. Jelovica jim bo po sedanjem sklepu dodeljevala posojila do višine 30 % vrednosti montažnega dela hiše.

Posojila kupcem montažnih hiš

Letos prodaja montažnih objektov, predvsem individualnih hiš ne teče tako dobro kot je bilo predvideno in načrtano. Med vzroki so prav gotovo tudi večje denarne težave kupcev, ki jih že tarejo stabilizacijski ukrepi. Ti se namreč predvsem poznajo pri dodeljevanju posojil. Jelovica je že več let poskušala pri banki doseči, da bi ji odobrila posojilo, s katerim bi Jelovica potem kreditirala kupce njenih montažnih hiš. Pri stanovanjski banki Ljubljana pa je končno naletela na razumevanje in za letošnje leto odobrila za prodajo montažnih hiš 15 milijonov dinarjev in sicer z dobo vračanja 60 mesecev in po 7 odstotni obrestni meri. To posojilo bo Jelovica sedaj lahko dajala bodo-

čim kupcem, ti pa ga bodo potem vračali Jelovici po pogojih, ki še bodo sprejeti. Jelovica bo kot rečeno ta kredit morala vrniti Stanovanjski banki v 60 mesecev. Čeprav ni povsem dogovorjeno, pa se že ve, da se bo kupce lahko kreditiralo le do 30 odstotkov vrednosti montažnega dela kupljene hiše. Za lažje razumevanje naj dodamo, da to pomeni, da bi pri vrednosti hiše 700.000 dinarjev, kupec tudi od Jelovice lahko dobil približno 20 starih milijonov dinarjev. Na ta način bi se denimo dalo kreditirati 75 bodočih kupcev montažnih hiš, kar bi seveda pomenilo, da bi se tudi zaradi tega prodaja hiš v naslednjih mesecih lahko precej povečala.

J. Č.

Gradnja v Preddvoru bo težka

Delno zmanjšanje naložbe v Preddvoru — štirje sovlagatelji pod težkimi pogoji le pomenijo rešitev — Izvoz po tisti, ki utegne to naložbo ekonomsko izboljšati — Odlasjanja ne bo več smele biti.

Že večkrat smo v glasilu zapisali kako nemogoče so delovne razmere v Preddvoru, kjer se že dolga leta ni vlagalo in posodabljal in kjer imajo zaradi tega številne težave, predvsem z zaposlovanjem, saj le težko dobijo nove mlade delavce, ki bi seveda pomenili tudi razvoj in nadaljni napredek te temeljne organizacije. V Preddvoru so dolga leta podpirali upravičene naložbe v ostalih obratih Jelovice, saj so vedeli, da bodo končno, tako je tudi bilo zapisano v srednjeročnem načrtu, prišli na vrsto tudi sami. Vendar, prav sedaj, takorekoč tik pred dvanajsto, se je precej zataknilo, vendar upati je, da bo letos gradnja nove primarne predelave v

Preddvoru le stekla. Sicer pa pogledimo, s kakšnimi vsemi težavami se Jelovica kot celota in temeljna organizacija še posebej te dni ukvarjata, da bi naložba le stekla.

Problem — nelikvidnost banke

Velika nelikvidnost našega gospodarstva, ki bi jo preprosto povedano lahko označili tudi z besedami, preveč se je porabilo tistega denarja, ki bo na razpolago šele jutri, je povzročila, da banke že lani pol leta in letos od aprila naprej praktično ne dajejo več posojil za večino novogradenj, če te niso v takojmenovani prioriteti slovenskega gospodarstva, kamor pa kot vsi veste v glavnem sodi le energetika, kmetijstvo in še nekatere manjše dejavnosti.

Na Gorenjskem je celo tako hudo, da je Temeljna gorenjska banka iz prioritete črtala tudi doslej edino panogo, ki je razpolagala z lastno surovino, to je

lesno industrijo. To seveda pomeni, da letos lesna industrija od banke ne bo dobila posojila za novogradnje. To niti ni presenetljivo, če povemo, da od skupno 150 starih milijard dinarjev, kolikor jih ima banka za razvoj gospodarstva, 120 milijard namenja za investicije, ki so že v teku, ostalo pa bo porabila naložba (prioriteta) v Iskri in še nekaj manjših. Jelovica, ki je po svojem investicijskem načrtu računala na 2,1 milijarde starih dinarjev, bančnih posojil je tako rekoč pri naložbi v Preddvoru ostala brez precej denarja, na katerega je doslej resno računala. Kaj storiti, da bo naložba vseeno izpolnjena? To je bilo vprašanje, ki je dolgo predstavljalo eno najbolj perečih točk s katerim se je dosedanje vodstvo delovne organizacije moralo spopasti.

Kot prvo je treba omeniti, da je še enkrat nadrobno pregledana naložba v Preddvoru in da je bilo potrebno poiskati vse tisto, kar ni najbolj nujno potrebno, da bi se vsaj na ta način olajšala naložba. Predvidena naložba bi stala 10,7 milijarde starih dinarjev. »Očiščena« kar z drugo besedo pomeni, da bo okrnjena za sušilnico lesa in nekatere komunalne dejavnosti, pa bo sedaj naložba veljala 9,25 milijarde dinarjev. Če dodamo k temu, da je doslej v že kupljene stroje vloženo več kot 3,5 milijarde dinarjev, potem ni težko izračunati kolikšen denar je treba sedaj zbrati, da bi naložba lahko stekla. Predvsem pa je jasno, da naložba mora steči, saj je prav ta denar, ki je vložen v že kupljene stroje tolikšnega pomena, da bi drugače utegnil zelo poslabšati gospodarski položaj Jelovice. Vedeti namreč morate, da je za te stroje prav tako najet kredit in nekatere je že treba vračati, pa čeprav stroji še vedno čakajo zapakirani v zabojih. Pa tudi dobavitelj domače opreme Transportna oprema Mežica bo dobavil svoje dele že letos in če bi jih sedaj odklonil,

potem bi jih bilo treba čakati več mesecev. Poiskati je bilo potrebno zatore rešitve, ki jih nudi naš samoupravni sistem, to pa je predvsem združevanje sredstev na podlagi dohodkovnih odnosov. Pogledimo, kakšni so.

Težki pogoji sovlagateljev

Preden pogledamo pod kakšnimi pogoji je Jelovica uspela pridobiti 4 sovlagatelje, pogledjmo še, kdo vse sodeluje še v naložbi. Najprej je treba omeniti Zavarovalno skupnost Triglav, ki je zagotovila po bančnih pogojih 1,2 milijarde starih dinarjev posojila, potem pa je tu še kot sovlagatelj s simboličnimi (lahkimi) pogoji Gradis Škofja Loka, ki je prispeval 200 starih milijonov. Vse ostale članice GLG pa se vabilu oziroma prošnji za sovlaganje niso odzvale. Le LIP je pripravljen sovlagati, vendar — v poslovalnico Skopje. Zato je Jelovica začela sovlagatelje iskati izven regije. Povsod bi naletela na ugoden odmev, če bi lahko ponudila les v zameno za kapital. Ker pa veste, da ima Jelovica sama težave z lesom, je bila prisiljena iskati druge sovlagatelje, ki niso iz lesne branže. Uspela je najti 4 take delovne organizacije, ki niso lesarji, so pa drugače tesni sodelavci Jelovice, saj od njih kupuje izdelke. Vsi pa so bili pripravljeni sovlagati pod enim pogojem. Jelovica jim bo morala odstopiti del svojih uvoznih pravic. Prav te uvozne pravice pa so v zadnjem letu pri nas najbolj iskana stvar, saj zagotavljajo uvoz repromateriala. Če teh pravic nimaš, pač ne moreš uvažati. Večina delovnih organizacij v tem primeru kupuje uvozne pravice od tistih delovnih organizacij, ki jih imajo preveč in med temi je bila doslej tudi Jelovica. Kdor je te uvozne pravice nekomu odstopil, je ponavadi pri tem tudi zaslužil. Vedeti je treba namreč, da je vsakdo pripravljen plačati tudi 30 odstotkov več, kot je njihova vrednost, samo da jih dobi.

Kot rečeno, so se pojavili 4 sovlagatelji, ki so ponudili svoj denar v zameno za odstop uvoznih pravic. To so: Kovinoplastika Lož, Poligalant Volčja Draga, Helios Domžale in Belinka Ljubljana. Ne bi naštevali podrobno kakšni so njihovi pogoji, saj se med sabo precej razlikujejo, in sicer od najbolj ugodnih, ki jih je ponudila Kovinoplastika, do najtežjih Belinke, temveč naj dodamo le, da je Jelovica za gradnjo v Preddvoru uspela na ta način zagotoviti 2,9 milijarde starih dinarjev. Skupaj vzeto je to res izredno drag denar, saj bo po enostavnih računih koncem tega desetletja Jelovica morala z obrestmi in vsem kar sodi zdraven odšteti nazaj tem sovlagateljem, reci in piši, nič manj kot 10 starih milijard.

Cena je res huda, stiska, ki je prizadela Jelovico, predvsem pa nemogoči delovni pogoji v Preddvoru, pa so še hujši. Zato je delavski svet Jelovice te pogoje, ki so jih postavili sovlagatelji, vseeno sprejel, saj kot rečeno, že kupljeni stroji in vložen denar zahtevata vseeno takojšnjo,

Delavski svet DO Jelovica je moral na zadnji seji sprejeti vrsto pomembnih odločitev, med katerimi je bila seveda najtežja tista o pogojih gradnje v Preddvoru.

čprav drago gradnjo. Nenazadnje pa je tudi res, da so prav delavci Preddvora bili doslej tisti, ki so solidarno prispevali k novostim na drugih obratih in da je končno tudi na ostalih temeljnih organizacijah, da pri-skoči na pomoč TOZD Primar-na predelava in senčila.

Povemo naj tudi, da kljub temu, da je Jelovica odstopila precejšen del svojih uvoznih pravic — skupaj jih Jelovica ima v vrednosti 7 starih mili-jard dinarjev, sovlagateljem pa jih je odstopila v vrednosti 4 milijarde, — je še vedno osta-lo dovolj uvoznih pravic za ne-moteno delo v Jelovici, ki se-veda tudi sama rabi precej uvoženega repromateriala. Pri tem pa ne gre pozabiti, da se bodo prej omenjeni težki po-goji sovlagateljev lahko že letos precej omilili, če bo Jelovica še letos uspela pomembneje pove-čati svoj izvoz. Dohodek bi se tedaj še povečal, s tem pa bi bile dajatve za posojila in seve-da za vse ostalo precej manj boleče.

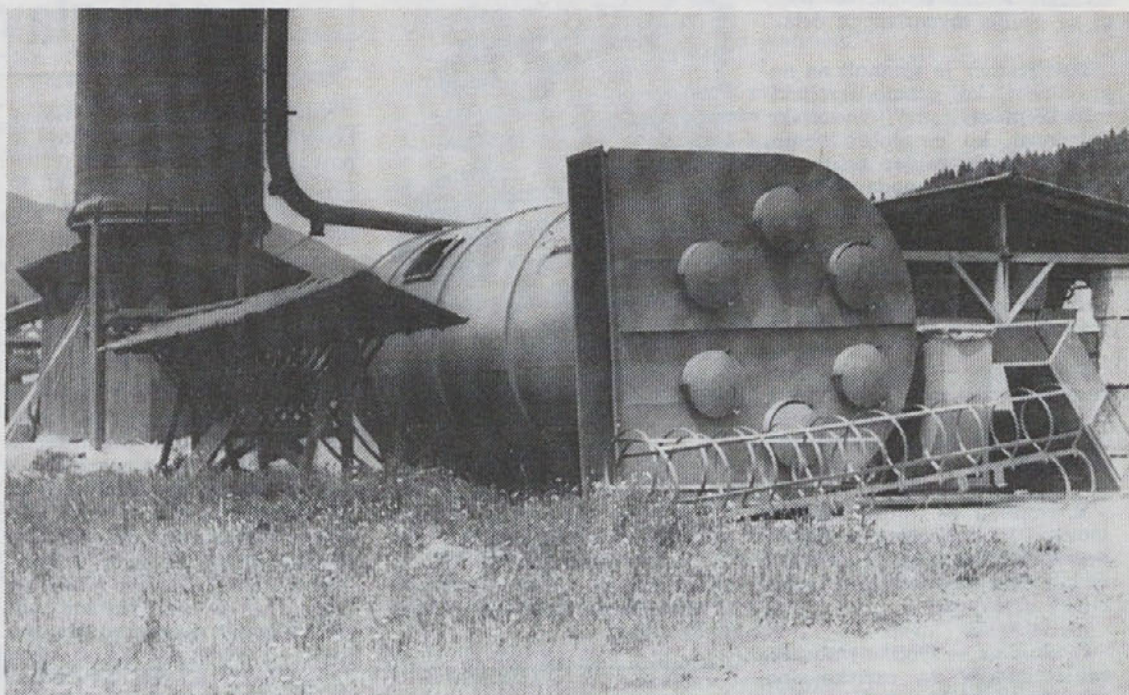
Morda le še to. Investicija v Preddvoru se je dejansko začela že lani, saj je bila opravljena vrsta pripravljalnih in tudi za-četnih del, kupljeni so tudi stroji, zato v Jelovici še vedno upajo, da bo ta naložba v Pred-dvoru le prišla pod okrilje ne-

dokončanih naložb, kamor upra-vičeno tudi sodi. Potem bi se pa položaj pri najemanju posojil verjetno precej popravil, pred-vsem pa bi bila lahko naložba

tudi taka kot je bila prvotno začrtana. Predvsem pa je treba dodati, da vodstvo Jelovice v teh dneh bi je težak boj, ki je vsekakor še kako pomemben za

nadaljnjo pot delovne organiza-cije in seveda še posebej temelj-ne organizacije primarna prede-lava in senčila.

J. Čadež

Silos na sliki ni posnet v Preddvoru, temveč v temeljni organizaciji Jelobor v Gorenji vasi, lahko pa simbolizira tudi sedanje razmere v Preddvoru. Stroji so kupljeni in čakajo da bodo vgrajeni. Da bodo tudi resnično začeli delati in vračati vložen denar, bo potrebno nič koliko odrekanih in tudi odplačevanja resnično težkih kreditnih pogojev.

Kje je inovacija v naši delovni organizaciji

Vsak delavec ima pravico in obveznost, da se razvija kot ustvarjalna osebnost in sodelu-je v inventivni dejavnosti.

Spet o inovacijah. Marsikoga, dajmo roko na srce, bo ob pre-branem naslovu prešinila malce naveličana in odvečna misel. Na-daljevala bom, kljub pripom-bam, da se oglašamo eni in isti in opozarjamo na nemnožičnost te dejavnosti. Poudarjam: Ni do-volj, da smo v Jelovici inovacij-sko dejavnost normativno oz. te-oretično uredili. Imamo pravil-nik, ki določa način in pogoje spremljanja inovacijske dejav-nosti.

Imamo sistemizirano delovno opravilo organizatorja inovacij-ske dejavnosti, imamo moralno in politično podporo družbeno-političnih organizacij in orga-nov. Ne vemo pa, kaj je inova-cija.

Pojem inovacije zajema v šir-šem pomenu besede uporaba v družbi obstoječega fonda in kva-litete znanj za oblikovanje, pre-dlaganje ter uveljavljanje nečesa novega ali enostavneje poveda-no, gre za uveljavljanje novih proizvodov, novih tehnologij, boljše organizacije.

Kaj pa naša miselnost o ino-vacijski dejavnosti, o raziskova-nju? Kaj je bilo storjenega, da bi inovacija resnično zaživela v slehernem delavcu tudi kot de-lovna dolžnost?

Menim, da na tem področju nismo dovolj naredili. In tudi ne bomo toliko časa, dokler ne bo vodilni in vodstveni kader dojel:

— da je glavni in neposredni vir, ki prinaša stalne in hitre učinke inoviranje proizvodnih procesov,

— da so naši razvojni progra-mi pomanjkljivi oz. jih sploh ni-mamo, ker se preveč zanašamo na dolgoletno utečeno proizvo-dnjo — istočasno pa ugotavljamo, da imamo zastarelo tehnologijo ter zastarele izdelke,

— da ne zaupamo v svoje last-ne sile oz. se ne znamo ali no-čemo organizirati. Ni dovolj ku-piti tujo tehnologijo ali stroj. Tisti, ki kupuje, mora tudi od-govarjati za uporabnost in ino-viranje,

— da vladajo v inovacijski de-javnosti neurejeni odnosi, v ka-terih že sama nevoščljivost za-ustavlja vsa stremeljenja po ustvarjanju, inoviranju,

— da vloga znanja v proiz-vodnji — to je inovacijskega znanja v svetovni reprodukciji, stalno narašča,

— da moramo uvajati marke-tinsko miselnost nasploh, še po-sebej v inovacijsko dejavnost, če želimo dohiteti industrijsko razvite države,

— da VLAGANJE V RAZVOJ NI STROŠEK, TEMVEČ INVE-STICIJA.

To so opozorila oz. smernice, kje in kako bi morali začeti de-lati. TAKOJ.

Mi pa samo ugotavljamo, da nimamo niti možnosti, da bi re-alizirali zamišljene in predlaga-ne inovacije. Naši vzdrževalni servisi so kadrovske prešibke za

izvedbe inovacij, mehaniki ima-jo svoje redne delovne zadolžit-ve. Imamo inovatorje, ki nam jih lahko zavida marsikatera del. organizacija, vendar so prepu-šteni sami sebi, pustimo jih, da sami prosijo in barantajo v me-hanični delavnicji za izdelavo po-sameznih izboljšav, da marsi-kdo obupa in izdela napravo sam doma ali zamisel opusti.

Zato marsikdo reče, kaj zami-sel oziroma ideja. Teh je sto in

sto. Kaj vse bi lahko izboljšali, pa tehnično ni možno. In to za-to, ker premalo razmišljamo na-prej, zato ker, priznajmo, koliko nas je dojelo, da se bližamo kon-cu stoletja, da smo v stabiliza-cijskem letu, ki nas omejuje na vseh koncih in krajih in da se moramo opreti na svoje lastne sile, ustvarjalnost, da se učinek inovacije kaže v dohodku in s tem v naših osebnih dohodkih.

Lidija Kustec

Posvetovanje o množični inventivni dejavnosti

V organizaciji Zveze sindika-tov Slovenije je bilo 19/5-1980 v Ljubljani posvetovanje o mno-žični inovacijski dejavnosti. Ude-ležilo se ga je preko 200 udele-žencev, iz naše delovne organi-zacije je bilo 5 delavcev.

Posvetovanje je imelo dva te-meljna smotra in sicer:

— opozoriti in spodbuditi ude-ležence in širšo javnost na ne-katera pereča vprašanja o sta-nju in nadaljnjem pospeševanju ter organiziranju inovacijske de-javnosti in nakazati nekatera možna pota ter smeri za njihovo učinkovito razreševanje in

— predstaviti udeležencem in širši javnosti dosedanje uspešne rešitve in primere ter možne na-čine za načrtovanje in organi-ziranje razvojnega dela ter mno-žične inovacijske dejavnosti v združenem delu.

Uvodni referat je imel pred-sednik zveze sindikatov Slove-nije, tov. Vinko Hafner. V svo-jem govoru je osvetlil pomen, ki ga ima inovacijska dejavnost za celotno gospodarstvo. Poudaril je, da razvoj gospodarstva ne more temeljiti na povečanem za-poslovanju, ampak na boljši no-tranji organiziranosti in pred-vsem večji uporabi lastnega, do-mačega znanja. Opozoril je na odnos, ki ga nemalokrat imamo do inovatorjev. Gre za to, da inovatorji pri svojem inventiv-nem delu in uvajanju tega dela, naletijo na ovire, ki so tudi osebnega značaja.

Navadno inovatorji naletijo na metanje polen pod noge od so-delavcev, ki so v istem rangu. Razlog za tako obnašanje je za-vist ali prikrivanje lastne nede-

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

lavnosti. Redko so delavci tisti, ki ne cenijo inventivnega dela.

Tov. Hafner je spomnil na nepravilnost, ko s stabilizacijskimi ukrepi zaviramo inovacijsko dejavnost, ko pa dobro vemo, da mora biti prav to rešitev za izplavanje iz gospodarskih težav.

Po poslušanju povzetkov referatov se je delo udeležencev razdelilo na komisije in sicer po temah:

A. skupina — Družbeno-ekonomski ukrepi za motiviranje in stimuliranje organizacij združenega dela za lastno inovacijsko in raziskovalno dejavnost.

B. skupina — Oblike uspešne inovacijske dejavnosti in naloge organizacij združenega dela pri nadaljnjem organiziranju inovacijske dejavnosti.

C. skupina — Oblike izobraževanja kadrov za raziskovalno razvojno delo in množično inovacijsko dejavnost ter oblike motiviranja avtorjev inovacij.

V zaključnem skupnem delu posvetovanja so udeleženci poslušali poročila o delu komisij in sprejeli sklepe, ki bodo osnovno načelo Koordinacijskemu odboru podpisnikov družbenega dogovora o inovacijah, da jih konkretizira do 30. 6. 1980. Podpisniki tega dogovora so republiška konferenca SZDL Slovenije, republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Izvršni svet skupščine Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Izobraževalna skupnost Slovenije, Raziskovalna skupnost Slovenije.

JELOVICA

Iz zaključkov lahko razberemo, da je **razvita inovacijska dejavnost temelj gospodarskega napredka**. V združenem delu smo dosegli lepe uspehe. Ne beležimo le veliko majhnih inovacij ampak tudi precej večjih. Kljub doseženim pozitivnim premikom, pa udeleženci posvetovanja ugotavljajo, da je doseženi nivo razvojno raziskovalnega dela in množične inovacijske dejavnosti še vedno na tako nizki stopnji, da predstavlja v sedanjem trenutku gospodarskega in družbenega razvoja že resno oviro za realizacijo naših teženj na področju gospodarjenja. **V gospodarstvu še vse preveč uvažamo tuje znanje in tudi nadaljnje lastno razvijanje je nezadostno.**

Zvonko Perkovič

S 1. julijem bo Jelovica končno dobila spet svojega glavnega direktorja. Kot veste je bilo to delovno mesto izpraznjeno po odpovedi prejšnjega direktorja, posle vršilca dolžnosti, to je treba zapisati, pa je v tem času izredno dobro opravljal tovariš Slavko Šket.

Leopold Ilovar novi glavni direktor

Novi glavni direktor je Ilovar Leopold, katerega imenovanje je potrdil delavski svet na priporočilo razpisne komisije, ki jo je v ta namen pred časom imenoval prav ta delavski svet.

Razpis za prosto delovno mesto je bil objavljen v časopisih, nanj pa se je javil edini kandidat Ilovar Leopold, ki je tudi ustrezal razpisnim pogojem. Kandidat je bil verificiran na sestanku razširjenega političnega aktiva delovne organizacije Jelovica, kjer je bil sprejet tudi njegov okvirni program bodočega razvoja Jelovice. O tem programu ste lahko prebrali tudi v prejšnji številki glasila. S potrditvijo tega programa lahko rečemo, da so bili izraženi tudi širši interesi delavcev posameznih

nih temeljnih organizacij, katerih predstavniki so člani političnega aktiva in so kot taki bili podrobno seznanjeni s programom.

O kandidaturi tovariša Ilovarka je razpravljala tudi koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri občinski konferenci SZDL Škofja Loka in tudi podal svoje soglasje k imenovanju kandidata za glavnega direktorja Jelovice.

Ker vas verjetno zanimajo nekatere podrobnosti o novem glavnem direktorju naj povemo, da je tovariš Ilovar diplomirani ekonomist, doslej pa je bil direktor temeljne organizacije LJO Gradis Škofja Loka. Živi v Ljubljani.

GAST – Okno v svet za Jelovico

Ceprav je tole, kar boste sedaj prebrali neke vrste poslovna skrivnost, vsceno menimo, da ste delavci upravičeni vedeti tudi za podrobnosti, ki se dogajajo na tržišču, kjer poteka neusmiljen boj za kupce. To še zlasti velja za zunanji trg, kjer lahko uspe le močna in razvejana delovna organizacija, ki ima tudi pestro ponudbo. To je bil tudi glavni motiv, da so se pred leti v sestavljeno organizacijo GAST združili Gradis, Primorje Ajdovščina in Slovenija ceste - Tehnika. Skupaj namreč predstavljajo izredno močnega posrednika, ki zmora na tujih trgih konkurirati in sicer na licitacijah tudi najmočnejšim tujim firmam. No, če preidemo k bistvu stvari, potem naj takoj zapišemo, da je želja Jelovice, da bi tudi pristopila k tej skupnosti GAST, saj bi se ji na ta način odprlo široko tržišče v tujini, kjer zagotovo sama nikakor ne more uspeti. Pogoj je namreč dober inženiring, velike serije, kompleksnost ponudbe, to pa v gradbeništvu pomeni, da je treba ponuditi investitorju možnost, da mu zgradiš vse od načrtov, pa osnovnih gradbenih del (kanalizacije, vodovod, temelji) do končnih del, ki jih denimo predstavljajo stanovanjski objekti.

Seveda želja Jelovice še ne pomeni, da bo tudi sprejeta. Vendar je njena ponudba izdelkov le taka, da bi utegnili še dodatno popestriti ponudbo GASTa, kar bi tudi lahko odločilo v prid, da se Jelovico sprejme v članstvo. Delavski svet Jelovice je že sprejel sklep, da novi glavni direktor, kot eno svojih prvih nalog poizkusi uresničiti to željo Jelovice, še zlasti, ker je prav izvoz izrednega življenjskega pomena za prihodnje delo Jelovice. O tem boste lahko prebrali tudi v članku o gradnji v

Preddvoru, kjer bodo prav devizne pravice odigrale najvidnejšo vlogo.

Pri odločitvi pa utegne kot pozitiven dejavnik prispevati prav najnovejši pogovori GASTa na nekaterih tržiščih v tujini, konkretno v Iraku, kjer bi se gradilo naselje za 2700 delavcev in pa tudi v Zahodni Nemčiji, kjer bi se tudi gradilo delavsko naselje. Jelovica je že ponudila za obe gradbišči svoje zmogljivosti, vendar jih, dokler ni članica GASTa, ne more ponuditi direktno, temveč le preko posrednika. Tokrat je to Gradis. Sicer pa več o tem iz razgovora z direktorjem temeljne organizacije Gradnja montažnih objektov Zdravkom Ribnikarjem, ki se je pred dnevi vrnil iz Iraka, kjer je kot rečeno treba zgraditi 2700 stanovanj:

»V Irak sva iz Škofje Loke šla dva. Demšar iz Gradisa in jaz. Že prve dneve sva videla, da tam

veliko gradijo, še zlasti dosti je tam naših podjetij. Midva sva si seveda ogledala tudi obstoječa naselja, prav tako delavska naselja, ki so jih že zgradila naša podjetja. Najin obisk pa je bil namenjen predvsem ponudbi Iraka, da bi Tehnika tam zgradila letalsko bazo katere končna cena bo kar 580 milijonov dolarjev. V okviru te baze naj bi se zgradilo tudi naselje za 2500 do 2700 ljudi, katerega gradnja naj bi stala okrog 500 milijonov novih dinarjev. Tehnika, ki je članica GAST-a bo prevzela posel in še pred koncem junija bo znano, če bo delež pri izgradnji imela tudi Jelovica. Seveda ne bo nastopala samostojno, ker ni članica, temveč preko Gradisa. Torej ne bo treba dosti počakati, pa bomo videli, če se bo na ta način dal uresničiti precejšen del Jelovičinega izvoznega programa montažnih objektov.«

J. Č.

Enotno za nove šolske prostore

Za večino gorenjskih občin velja, da so po razvitosti v Sloveniji precej v ospredju. Vendar to velja predvsem za razvitost gospodarstva in osebnega standarda. V takojmenovanem družbenem standardu pa niso kdo ve kako v ospredju. Med te kazalce sodi tudi razvoj šolstva, kjer je ugotovljena precejšnja prostorska stiska, pa tudi sodobne oblike šolanja, kot naprimer celodnevna šola (osnovna), so na Gorenjskem še slabo razvite. Še na najboljšem so v jeseniški občini, kjer ima tako šolanje nekaj več kot polovica dijakov, daleč najslabše pa je v občini Škofja Loka, kjer je v celodnevni pouk zajetih komaj 1,4% šoloobveznih otrok. Po razvitosti celodnevni šol je tako ta občina celo na repu v Sloveniji.

Resnici na ljubo, to še zdaleč ne bi bil največji problem, če se istočasno v škofješko občini ne bi srečevali še s težjim problemom. Zaradi pomanjkanja šolskega prostora je v večini osnovnih šol potreben dvoizmenski pouk, v nekaterih pa celo v treh izmenah. Kaj to pomeni vedo predvsem starši tistih otrok, ki k takemu pouku hodijo. Dan je takorekoč povsem »razbit«, da ne govorimo tudi o težavah, ki jih imajo starši z dopoldanskim varstvom.

Našteti so samo nekateri problemi, s katerimi se v Škofji Loki že dalj časa ukvarjajo in kateri so tudi povod, da je padla odločitev o razpisu referenduma, in sicer za samoprispevek občanov, s pomočjo katerega bi zgradili in obnovili na vsem škofješkem vrsto osnovnih šol kot tudi nekaterih pripadajočih objektov. Referendum bo v nedeljo, 22. VI. 1980, v vseh krajevnih skupnostih občine Škofja Loka.

Ker menimo, da gre za izredno pomembno akcijo v Škofji Loki in ker je tudi pretežna večina delavcev Jelovice zaposlena in živi na področju občine Škofja Loka, vam želimo načrt gradnje osnovnih šol podrobneje prikazati, tako da med vami ne bi bil nihče, ki tisti dan, ko bo šel na volišče, ne bi bil prepričan, da bo njegov glas »ZA« pripomogel k resnično boljšim pogojem šolanja otrok v občini.

Marsikdo bo verjetno že na začetku rekel, da se samoprispevki vrstijo drug za drugim in da bodo celo podvojeni. Vendar, večina teh samoprispevkov, ki so bili pred časom sprejeti v posameznih krajevnih skupnostih, se bo letos iztekla, tako da resnično tisti odstotek in pol, kolikor naj bi delavci plačevali iz osebnega dohodka v ta namen, ne bi smel biti velik problem. Vedeti je namreč treba, da se da edino z združevanjem denarja uresničiti tako obsežen program kot je načrtan. Poglejmo njegove podrobnosti:

Program gradnje in obnove osnovnih šol naj bi bil uresničen v letih 1981 do 1986. Skupna vrednost del, ki so predvidene po programu do konca leta 1986, je po sedanjih cenah več kot 401 milijon dinarjev, kar je po starem povedano 40,1 milijarde dinarjev. Takoj kaže odgovoriti tudi na morebitno trditev oziroma besedičenje nekaterih, da se denar lahko zagotovi tudi drugače, ne samo s samoprispevkom. Res je, le da bi se v tem primeru program ne mogel izpolniti. Občani oziroma delavci boste s samoprispevkom prispevali le 13,1 stare milijarde dinarjev. Ostali denar bo zagotovljen iz virov, ki se drugače uporabljajo pri gradnji osnovnih šol in drugih družbeno pomembnih objektov. Torej, nekaj manj kot tretjino denarja bo treba zbrati s pomočjo samoprispevka.

Kot rečeno, bi delavci plačevali od svojih neto osebnih dohodkov mesečno 1,5 odstotka. Koliko je to, bo verjetno znal vsakdo sam izračunati, za primer pa, tisti, ki denimo zaslužijo na mesec 8000 novih dinarjev, bo mesečno plačeval v sklad 120 dinarjev oziroma 12 starih tisočakov. Samoprispevek bodo plačevali tudi kmetje, obrtniki, upokojenci. Oproščeni pa bodo plačala kmetje, ki so zaradi hribov tudi drugače oproščeni davka. Dodamo naj še, da bi samoprispevek plačevali do leta 1986.

S sredstvi, zbranimi s samoprispevkom, bo financirana gradnja objektov po naslednjem programu:

Nosilec investicije	Objekt	Vlaganja v letu	Ocena v cenah 1979
1. Šolski center za kovinsko, lesno in avtomchansko stroko Šk. Loka	šola usmerjenega izobraževanja	1981	46.000.000 din sredstva za dokonč. invest.
2. OŠ »Prešernove brigade« Železniki	izgradnja nove podružn. šole Selca	1981	21.000.000 din sredstva za dokonč. invest.
3. OŠ »Peter Kavčič« Škofja Loka	adaptacija objekta v šolski ulici	1981 1982	20.000.000 din
4. OŠ »Ivan Tavčar« Gorenja vas	adaptacija podružn. šole Lučine	1981 1982	3.000.000 din
5. OŠ »Prešernove brigade« Železniki	adaptacija podružn. šole Davča	1982	10.000.000 din
6. OŠ »Prešernove brigade« Železniki	izgradnja športnih igrišč	1981 1982	2.000.000 din

7. OŠ »Ivan Tavčar« Gorenja vas	adaptacija podružn. šole Javorje	1982	26.000.000 din
8. OŠ »Padlih prvoborcev« Žiri	izgradnja prizidka in športnih igrišč	1982 1983	38.000.000 din
9. OŠ »Ivan Tavčar« Gorenja vas	izgradnja nove podružn. šole Poljane	1982 1983	32.000.000 din
10. OŠ »Peter Kavčič« Škofja Loka	adaptacija podružn. šole Lenart	1982 1983	4.000.000 din
11. OŠ »Cvetko Golar« Škofja Loka	prizidek k centralni šoli	1983 1984	45.000.000 din
12. Glasbena šola Škofja Loka	adaptacija Puštalskega gradu	1983 1984	7.000.000 din
13. OŠ »Ivan Tavčar« Gorenja vas	izgradnja telovadn. in igrišč pri centr. šoli	1984	20.000.000 din
14. OŠ »Prešernove brigade« Železniki	delna adaptacija podružn. šole Sorica	1984	3.000.000 din
15. OŠ »Peter Kavčič« Škofja Loka	izgradnja nove osemletke za 700 učencev v Šk. Loki	1984 1985	70.000.000 din
16. OŠ »Prešernove brigade« Železniki	izgradnja prizidka pri centralni šoli	1984 1985	30.000.000 din
17. OŠ »Peter Kavčič« Škofja Loka	adaptacija in dozidava podružn. šole Bukovica	1984 1985	12.000.000 din
18. OŠ »Peter Kavčič« Škofja Loka	adaptacija in dozidava podružn. šole Bukovščica	1985	3.000.000 din
19. OŠ »Cvetko Golar« Škofja Loka	adaptacija in dozidava podružn. šole Reteče	1985	8.000.000 din

Seveda je treba takoj povedati, da tudi s tem obsežnim programom še ne bodo rešene vse potrebe in da bo potrebno v naslednjem srednjeročnem obdobju še graditi. Ne kaže pa pozabiti tudi to, da bo nekaj denarja vloženo v gradnjo šol tudi na drugi način, kot se bo to denimo zgodilo s šolskim centrom za kovinsko in avtomehanično stroko v Škofji Loki, kjer se bodo pri LTH gradile strojno kovinske delavnice, ki bodo stale 14 milijonov dinarjev, zanje pa bo denar prispevalo združeno delo. Podobno bo tudi z gradnjo športne hale in telovadnice v Železnikih.

O samoprispevku in torej tudi o gradnji šol že teče v občini dalj časa tudi obsežna razprava. Takoj lahko zapišemo, da se ljudje na zborih v celoti zavzemajo za ta program, seveda pa so tudi pripombe, kaj naj bi se le prej gradilo. Ena takih pogosto izrečenih je tudi ta, da bi se nova šola v Škofji Loki morala graditi najprej, ne le šele leta 1984—1985. Vendar je treba vedeti, da bo problem rešen prej, saj bodo z gradnjo novega centra za usmerjeno izobraževanje, ki se že gradi, izpraznjeni prostori v stari loški šoli, saj bodo iz nje odšli gimnazijci pa kovinarji in avtomehanihi. Že naslednje leto bo stara šola obnovljena in v njej bo prostora za precej osnovnošolcev.

O referendumu boste delavci do 22. junija verjetno še dosti slišali. Ker vemo, da ne bo veliko tistih, ki se mu ne bodo odzvali in tudi ne tistih, ki bodo rekli »ne«, vas vse vabimo množično na volišče.

Nove, opremljene in sodobne šole z enoizmenskim poukom so pogoj za boljše znanje naših otrok. Omogočimo jim to s svojim »ZA« na referendumu 22. junija.

Regres v letu 1980

Letošnje leto je leto stabilizacije in leto, ki naj po priporočilih in sklepih Republiškega odbora Zveze sindikatov SR Slovenije, pomeni prelomnico v načinu regresiranja letovanja. Regres, ki povečuje delavčev osebni dohodek, to je osnovni del našega regresa, naj bi že v prihodnjem letu odpravili, pri tem pa je treba najti obliko regresiranja, ki bo omogočala letovanje vsakomur. Ob takšnem načinu regresiranja pa se moramo zavedati, da bomo morali delavcem zagotoviti kapacitete, ki bodo omogočale letovanje slehernega zaposlenega.

Naša delovna organizacija nima kapacitet, ki bi opravičile nov način regresiranja in omogočile letovanje vseh članov kolektiva in njihovih svojcev. V ta namen v letošnjem letu prvič izdajamo možnih 10 % celotnih sredstev za regres, ki jih bomo namenili urejanju novih kapacitet za letovanje.

Pri oblikovanju politike delitve sredstev za letni odih v letošnjem letu, smo izhajali iz dosedanjih načinov delitve, upoštevali pa smo tudi smernice Republiškega odbora Zveze sindikatov SR Slovenije, o namembnosti sredstev za letovanje vsled česar smo dali večji poudarek stimulaturnemu delu regresa.

Regres se torej v letošnjem letu deli:

Osnovni del regresa	
povprečni OD	
za leto 1979	din
do 5.500.— din	2.000.—
5.001.— do 9.000.— din	1.400.—
9.001.— dalje	1.000.—

Stimulativni del — na delovno dobo	
delovna doba	
v DO	din/dan
do 5 let	90.—
nad 5 do 10 let	100.—
nad 10 do 15 let	125.—
nad 15 let	140.—
svojci	60.—

Stimulativni del na OD:	
povprečni OD	
v letu 1979	
do 5.000.— din	70.—

Za primer si pogledajmo 4 člansko družino. Oče je zaposlen v naši DO, njegov povprečni OD v letu 1979 znaša 4.980.— din, zaposlen pa je v Jelovici že 16 let. Družina bo letovala v Puli, cena penziona znaša 190.— din + taksa.

2 polna penziona za 7 dni je	2.730.— din
2 polovična penziona za 7 dni je	1.960.— din
skupaj	4.690.— din
regres	
stimulativni regres na delovno dobo	980.— din
stimulativni regres na OD	490.— din
stimulativni regres za otroke	840.— din
osnovni regres	2.000.— din
skupaj	4.310.— din

Ob tem primeru lahko ugotovimo, da lahko letujejo tudi delavci z najnižjimi osebnimi dohodki, saj regres skoraj v celoti pokrije letovanje, ne da bi upoštevali regres zakonca.

Zakelj

Pismo upokojenca

Glasilo Jelovice sprejemam tudi sedaj med upokojitvijo. Moram reči, da mi to zelo veliko pomeni, saj še vedno rad prebiram, kaj se dogaja v moji nekdanji delovni organizaciji. V enem izmed zadnjih glasil je bil med drugim tudi članek z naslovom »Vzroke invalidnosti je treba odpraviti«. Prav z zanimanjem sem ga prebral, saj moram takoj povedati, da tudi sam sodim med delovne invalide in sem bil tudi invalidsko upokojen. Vendar moram tudi takoj dodati, da še vedno mislim, da človek, ki je upokojen le ni za »staro šaro«, temveč smo lahko še vedno koristni naši družbi in tudi vedno obstoji kanček upanja, da se bodo telesne poškodbe izboljšale in da bi bil čez čas lahko spet sposoben za delo. Članek je takemu razmišljanju še priril upanje, saj je v njem med drugim točno zapisano, da bo invalidskim upokojenecem, med katerimi sem tudi sam, le treba pomagati. Res je sicer naivnejše, da se odpravi žarišče najpogostejših telesnih okvar, ki so v članku tudi opisani, res pa je tudi, da se nekaterim sčasoma zdravje le začne izboljševati. Tudi potem ko so že upokojeni. Zato vsem mislim, da bi kazalo bedeti tudi nad temi, ki so že odšli v invalidsko upokožitev, saj obstoji možnost, da se je v nekaj letih doma pozdravil, predvsem, če je bil invalidsko upokojen mlajši delavec. Če se je to zgodilo, treba je pač ugotoviti, potem bi tudi tem delavcem lahko našli v njegovem prejšnjem delovnem kolektivu ustrezno zaposlitev. Verjemite mi, da je čutiti to, koliko lahko še prispevaš z aktivnim delom, veliko več vredno kot ne vam kakšno zdravljenje in terapija. Toliko v premislek.

Lep pozdrav nekdanjim sodelavcem

Rajko Primožič

Vse člane delovne organizacije obveščamo, da imamo še proste termine za letovanje, in sicer:

- prikolice Zadar od 9. 9. 1980 dalje, cena je že posezonska v višini 100 din;
- Pag od 30. 8. 1980 dalje, cena je že posezonska v višini 75 din;
- Umag od 29. 8. 1980 dalje, cena je že posezonska v višini 75 din;
- Počitniški dom Pula od 4. 7. do 11. 7. 1980 več sob in od 15. 8. do 29. 8. 1980 tudi več sob.

Navedene termine bomo zadržali za delavce Jelovice 10 dni po izidu objave v glasilu, nato jih bomo odstopili ostalim članicam SOZD GLG.

Kadrovska služba

Prvi mesti gasilskim desetinaam iz Jelovice

Prvo junijsko nedeljo so se v Škofji Loki zbrale vse gasilske enote, ki delujejo na področju škofjeloške občine. Pomerile so se v najbolj gasilski panogi to je trodelnem napadu in polaganju cevi. Takoj naj povemo, da sta Jelovico zastopali dve ekipi in sicer moška ter ženska deseterina. Obe pa sta tudi dosegli najvišji možni uspeh, prvo mesto.

Pri ženskih desetinah je kot rečeno 1. mesto zasedla Jelovica, 2. Alples in 3. Poljane; pri moških pa je bil vrstni red prvih treh naslednji: 1. Jelovica, 2. Zali log, 3. Poljane.

Uspeh, ki so ga dosegli, ni priznanje samo za tekmovalce — gasilce, ki so dokazali da so resnično sposobni hitro in učinkovito posredovati v primeru požarov, temveč je to hkrati tudi veliko priznanje za Jelovico kot celoto. Zaradi tega, ker je njena osnovna surovina les in ker je za obdelavo treba uporabljati veliko najrazličnejših premazov, ki so seveda lahko gorljivi, je znanje gasilcev, ki so vsi po

vrsti prostovoljci še toliko bolj razveseljivo. Zavest, da je veliko storjenega za varovanje skupne lastnine je nedvomno veliko vredna. Pri tem uspehu seveda ne gre pozabiti na vse tekmovalce in tekmovalke, ki so žrtvovali doslej že veliko svojega časa za usposabljanje in za vaje. Še posebej pa velja pohvala Kunstelj Andreja, ki je ekipe pripravil za tekmovalce.

Ob tem res velikem uspehu gasilcev pa ne gre pozabiti na izjalovljen poskus ustanovitve mladinske ekipe. Med mladimi, predvsem med učenci v gospodarstvu za to sploh ni zanimanja. Ko je po dolгих naporih uspelo le zbrati desetino, se je ta potem kaj kmalu razsula, saj je bilo vedno več izostankov. Zato bodo poleg utrjevanja znanja, ki ga že imajo, gasilci v Jelovici v naslednjem šolskem letu vso pozornost posvetili prav ustanovitvi te mladinske desetine, tako, da bi ob letu Jelovica lahko na tekmovalstvu nastopala s tremi ekipami.

I. b.

Nogomet — pokal GG Bled

Letos že tretjič zaporedoma so se zbrali nogometaši — delavci članic SOZD GLG, da preizkusijo znanje v igri malega nogometa. Organizator tekmovanja v malem nogometu članic SOZD GLG je bila DO GG Kranj, ki je v soboto, 31. 5. 1980 organizirala in dobro pripravila tekmovanje. Kljub mokremu in delno blatnemu igrišču, je bilo nekaj zelo dobrih tekem. Žal se tekmovalci

nia nista udeležili ekipi LIO Gradiša in Alples, slednjega ni bilo kljub poprejšnji prijavi.

Letos je bila najboljša ekipa gozdarjev z Bleda, druga je bila ekipa Jelovice. Pokal KOOS SOZD GLG torej pripada ekipi GG Bled. Končni vrstni red ekip je bil naslednji:

1. GG Bled
2. Jelovica Škofja Loka
3. GG Kranj I.
4. GG Kranj II.
5. LIP Bled
6. ZLIT Tržič
7. Aero celuloza Medvode.

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti mojega moža

ANTONA FOJKARJA-NESKOTA

se zahvaljujem njegovim sodelavcem in sploh kolektivu Jelovice za pozornost ob slovesu od pokojnika. Posebej se zahvaljujem za podarjena venca in sodelavcem vzdrževalnega servisa.

žena Franciška Fojkar

ZAHVALA

Ob prerani smrti našega draga

TONETA ZAVRLA

se lepo zahvaljujem članom kolektiva Jelovice, ki so ga sprejeli na zadnji poti in počastili njegov spomin s številnimi rožami. Še posebno se zahvaljujem za pomoč pri organizaciji pogreba kot tudi vso drugo izkazano pozornostjo.

žena Pavla in
hči Breda z družino

JELOVICA — glasilo delovnega kolektiva Jelovica, lesna industrija Škofja Loka
Ureja: odbor za obveščanje organizacije združene dela: Kustec Lidija, Radelj Janez, Batagelj Mojca, Kranjc-Kikelj Irena, Likar Janez, Zupan Anton, Zihel Franc.
Odgovorni urednik: Pavlin Franc